

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

МАТЕРІАЛИ

X Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених
присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту
соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

МАТЕРІАЛИ

**X Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених
присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту
соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 22-23 квітня 2022 року)

Одеса -2022

«Освіта та соціалізація особистості»

22-23 квітня 2022 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Копусь Ольга Антонівна – перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісеєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, завідувач історико-філософського відділення Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Брандальська Тетяна Сергіївна – студентка I року навчання за другим (магістерським) рівнем ОПП Спеціальна освіта (Логопедія) медичного факультету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

Науковий керівник – **Самчук Лариса Сергіївна** – кандидат філософських наук, викладач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ КРИЗЬ ПРИЗМУ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ

В Україні набирає все більше обертів запровадження інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО). Сьогодні й надалі залишається актуальною проблема визначення основних завдань щодо організації інклюзивного середовища, яка пов'язана, передусім, з тим, що кількість дітей, які потребують корекційного навчання, неухильно зростає з кожним роком.

Більшість досліджень учених і педагогів зосереджена саме на проблемах навчання, виховання та розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах ЗЗСО (Т. Ілляшенко, В. Тарасун), побудові освітніх моделей інклюзивного навчання (В. Бондар, В. Засенко, Г. Соколова), підготовці педагогічних кадрів до роботи з дітьми в умовах інклюзивної освіти (О. Воробйова, О. Мартинчук) [4]. Неабияку увагу цьому питанню в аспекті філософії освіти присвячують Є. Борінштейн, І. Орленко.

Інклюзивна освіта як концепція та філософія освіти (як, приміром, демократична освіта, громадянська освіта, особистісно-зорієнтована освіта тощо) у різних джерелах описується по-різному. Розрізняють вужче й ширше розуміння інклюзивної освіти. Вужче розуміння інклюзії – це «включення» дітей з особливими освітніми потребами та дітей з інвалідністю в ЗЗСО. [1, с. 6].

Згідно з Законом України «Про освіту» дитина з ООП – «це особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту» [2].

Ширше розуміння інклюзивної освіти полягає в позитивному ставленні до багатоманітності учнів, цінуванні та врахуванні відмінностей кожного учня [1, с. 6].

У Концепції розвитку інклюзивної освіти термін «інклюзивне навчання» трактується так: «це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей» [5].

Інклюзивне освітнє середовище забезпечує всім учасникам освітнього процесу можливість для ефективного розвитку, а саме:

- якість освітніх послуг;

- відповідність приміщень;
- наявність додаткової допомоги;
- достатній рівень спілкування з учнем та його родиною. Цей аспект у межах філософії освіти є найважливішим.

На нашу думку, головною метою інклюзивної освіти є створення умов для особистісного розвитку, творчої самореалізації та утвердження людської гідності дітей з особливостями психофізичного розвитку. Наразі одним із пріоритетних завдань організації інклюзивної освіти є створення рівних можливостей і вільного доступу до освіти, задоволення потреб учнів з ООП та створення інклюзивного освітнього середовища. Із мети, як ми знаємо, постають завдання щодо організації інклюзивного навчання:

- забезпечення права дітей з особливими потребами на здобуття освіти в умовах ЗЗСО у комплексному поєднанні з корекційно-реабілітаційними заходами;
- різнобічний розвиток індивідуальності дитини на основі виявлення її задатків та здібностей, формування інтересів і потреб;
- виховання в учнів любові до праці, забезпечення умов для їхнього життєвого і професійного самовизначення;
- виховання школяра як культурної і моральної людини з етичним ставленням до навколишнього світу і самої себе;
- надання у процесі навчання й виховання кваліфікованої допомоги з урахуванням стану здоров'я, особливостей психофізичного розвитку вихованця [3, с. 45-46].

Ці всі завдання реалізуються в процесі навчання, виховання та розвитку в інклюзивних класах ЗЗСО. На сучасному етапі розвитку інклюзивної освіти існують також ряд прогалин. А саме, не всі заклади освіти мають належні умови для організації інклюзивного середовища, а саме: доступність прилеглої території до будівлі закладу; безперешкодний рух у приміщеннях; доступність до дверних і відкритих прорізів; пристосування приміщень [5].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бут Т. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл : посібник. Київ : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 190 с.
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 04.04.2022)
3. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи : монографія. Київ : Саміт-Книга, 2009. 272 с.
4. Миронова С. П. Нова українська школа: особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи в інклюзивних класах : навчально-методичний посібник. Тернопіль : Астон, 2020. 176 с.
5. Про затвердження концепції розвитку інклюзивного навчання : наказ Міністерства освіти і науки від 01.10.2010 року № 912 URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-kontseptsii-rozvitku-inklyuzivnogo-navchannya> (дата звернення 06.04.2022).

6. Рекомендації для навчання дітей з ООП : веб-сайт. URL: <https://rozvytok-osvity.te.ua/mon-nadalo-rekomendatsiyi-z-orhanizatsiyi-inklyuzyvnoyi-osvity> (дата звернення 03.04.2022).

Бутенко Елеонора Геннадіївна – аспірантка І курсу заочної форми навчання кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»

ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ ТВОРЧОСТІ

Філософія розглядає питання про сутність творчості, до якої по-різному ставилися в різні історичні епохи. Наприклад, епоха Ренесансу була пронизана вірою у безмежні творчі можливості людини. Поступово поняття творчість все більше усвідомлюється як художня творчість, виникає інтерес

до постаті художника і самої творчості. В епоху Просвітництва вона пов'язується із здатністю людини до уявлення. Англійські вчені, (Ф.Бекон, Т.Гоббс, Дж. Локк та Д.Юмм) трактували творчість як комбінацію існуючих елементів. Творчість була близька винахідництву. У 18 столітті завершена концепція творчості створюється І. Кантом, який аналізує творчу діяльність у

вченні про продуктивну здатність уяви, що є сполучною ланкою між розумом

та почуттєвим досвідом. Це вчення було продовжено Шеллінгом; він розглядав творчу здібність у єдності несвідомої і свідомої діяльності людини.

В епоху Романтизму, погляд на художника як на генія, який творить з натхнення досяг своєї кульмінації. Вищою формою людської життєдіяльності вважалася творчість художника і філософа.

Творчість розглядається переважно в протилежності технічній діяльності в ідеалістичній філософії. Творчий природний початок, філософія життя протиставляє технічному раціоналізму то існування підкреслює духовно-особистісну природу. Найбільш розгорнута концепція творчості дана А. Бергсоном (Творча еволюція ;), сутністю життя він вважає творчість як безперервне народження нового. Дійсність розглядається філософом як «безперервний ріст і нескінченна творчість». Розглядає творчість як діло богоподібної свободи людини, розкриття в ньому образу Творця ; М. Бердяєв (Зміст творчості).

Філософія позитивізму і прагматизму розглядає творчість як винахідництво, ціллю якого є вирішення завдань, які поставлені певною ситуацією. У філософії творчій потенціал особистості розглядається як синтез якостей який характеризує можливість людини вирішувати і ставити нові